

Учасник як ініціатор продовження терміну дії тендерної пропозиції: чи можливо?

Однією із найбільш тривіальних підстав відхилення тендерної пропозиції учасника є закінчення строку дії тендерної пропозиції, оскільки за чинною редакцією [Закону України «Про публічні закупівлі»](#) (далі — Закон) замовник отримав право вирішувати питання на власний розсуд: хоче звертається з вимогою щодо продовження строку дії тендерної пропозиції, не хоче — відхиляє. Як наслідок, виникає запитання: чи має право учасник виступати ініціатором добровільного продовження терміну дії своєї тендерної пропозиції? Отже, ця стаття присвячена як учасникам, які відчайдушно планують продовжувати свою участь у тендері, так і замовникам, які вагаються, у який спосіб слід подавати вимогу та на що слід звернути увагу насамперед. Відповідь знаходимо у роз'ясненні Уповноваженого органу.

Підстави для відхилення тендерних пропозицій згідно з пунктом 2 частини 1 статті 31 Закону умовно можна поділити на три групи:

не відповідає умовам технічної специфікації та іншим вимогам щодо предмета закупівлі тендерної документації;

викладена іншою мовою (мовами), аніж мова (мови), що вимагається тендерною документацією;

є такою, строк дії якої закінчився.

Пункт 11 частини 2 статті 22 Закону передбачає, що в тендерній документації зазначаються такі відомості: строк дії тендерної пропозиції, протягом якого тендерні пропозиції вважаються дійсними, але не менше 90 днів із дати кінцевого строку подання тендерних пропозицій.

Тож тендерна документація повинна містити строк, протягом якого тендерні пропозиції вважаються дійсними, самостійно встановлений замовником. Такий строк не може бути меншим ніж 90 днів (наприклад, 120 або 180 днів), однак головною умовою є відлік, а саме — із дати кінцевого строку подання тендерних пропозицій.

Відповідно до частини 7 статті 26 Закону до закінчення цього строку замовник має право вимагати від учасників процедури закупівлі продовження строку дії тендерних пропозицій. Учасник процедури закупівлі має право:

відхилити таку вимогу, не втрачаючи при цьому наданого ним забезпечення тендерної пропозиції;

погодитися з вимогою та продовжити строк дії поданої ним тендерної пропозиції й наданого забезпечення тендерної пропозиції.

Оскільки Законом передбачено не обов'язок, а право замовника звернутися до учасника щодо продовження строку дії його тендерної пропозиції, то у момент, коли вказаний строк сплинув, замовник може в односторонньому порядку дискваліфікувати учасника. При цьому неважливо з чиєї вини тендер був затягнутий, а строк дії тендерної пропозиції завершився.

З огляду на викладене вище постає питання: чи поширюватиметься дія закупівельного законодавства щодо продовження строку дії тендерної пропозиції, коли ініціатором такого продовження виступатиме учасник, який бажає продовжувати свою участь у тендері? Остаточну відповідь отримуємо із роз'яснення Мінекономіки.

Так, на офіційному сайті Уповноваженого органу оприлюднено запит № 690/2021 від Комунального підприємства «Х» наступного змісту: *«Підприємством оголошено відкриті торги з публікацією англійською мовою, під час проведення закупівлі всі рішення замовника оскаржені в АМКУ всіма учасниками, в т. ч. і відхилення учасника за аномальну низьку ціну (7 % від очікуваної вартості), в якій АМКУ став на сторону учасника. Останнє рішення АМКУ виконано замовником вже після спливу 90 днів (терміну дії тендерної пропозиції). Учасником завчасно (до терміну закінчення тендерної пропозиції) зареєстровано (оскільки система до виконання рішення АМКУ заблокована) лист безпосередньо в канцелярії замовника про подовження терміну дії тендерної пропозиції ще на 90 днів. Враховуючи викладене, чи може вважатись лист учасника про погодження подовження терміну дії тендерної пропозиції (без звернення замовника за зазначеним погодженням) належною підставою для акцепту такої тендерної пропозиції, враховуючи, що спосіб продовження терміну дії пропозиції Законом не передбачений».*

Відповідь Мінекономіки наступна: *«Згідно з частиною 7 статті 26 Закону тендерні пропозиції залишаються дійсними протягом зазначеного в тендерній документації строку. До закінчення цього строку замовник має право вимагати від учасників процедури закупівлі продовження строку дії тендерних пропозицій. Учасник процедури закупівлі має право: відхилити таку вимогу, не втрачаючи при цьому наданого ним забезпечення тендерної пропозиції; погодитися з вимогою та продовжити строк дії поданої ним тендерної пропозиції і наданого забезпечення тендерної пропозиції.*

При цьому Порядок розміщення інформації про публічні закупівлі, затверджений наказом Мінекономіки від 11.06.2020 № 1082 (далі — Порядок), визначає процедуру розміщення інформації про публічні закупівлі, яка оприлюднюється на вебпорталі Уповноваженого органу у складі електронної системи закупівель, подання інформації, документів, звернень та скарг, одержання повідомлень через електронну систему закупівель.

Згідно з пунктом 3 Порядку розміщення інформації в електронній системі закупівель здійснюється замовником / ЦЗО / учасником / постачальником / органом оскарження /

органами державного фінансового контролю шляхом заповнення електронних полів, визначених адміністратором і реалізованих в електронній системі закупівель, та завантаження відповідних документів через автоматизоване робоче місце замовника / ЦЗО / учасника / постачальника / органу оскарження / органів державного фінансового контролю.

Отже, продовження строку дії тендерних пропозицій здійснюється у спосіб, передбачений Законом та Порядком, тобто на вимогу замовника та із застосуванням електронної системи закупівель».

Коментар редакції

Виходячи із твердження частини 7 статті 26 Закону та роз'яснення Уповноваженого органу, щодо закінчення строку, зазначеного в тендерній документації, протягом якого тендерні пропозиції вважатимуться дійсними, впливають наступні висновки:

замовник **має право, а не обов'язок** вимагати від учасників процедури закупівлі продовження строку дії тендерних пропозицій;

право на продовження строку дії тендерної пропозиції або, навпаки, відмову від такого продовження на вимогу замовника, якщо з певних причин процедура закупівлі відбувається довше, ніж очікувалось, і встановлений строк дії тендерної пропозиції спливає, належить лише учаснику.

З огляду на викладене, оскільки продовження строку дії тендерної пропозиції ініціюється замовником шляхом подання відповідної вимоги, то офіційно підготовлений та належним чином зареєстрований лист з боку учасника про подовження терміну дії тендерної пропозиції (без прийняття рішення щодо надання вимоги замовника) не є належною підставою для акцепту такої тендерної пропозиції.

Варто також зазначити, що процес формування вимоги щодо продовження строку дії тендерної пропозиції викликає багато запитань щодо його реалізації, зокрема, способу подання такої вимоги.

У своєму роз'ясненні Мінекономіки зазначає: «продовження строку дії тендерних пропозицій здійснюється у спосіб, передбачений Законом та Порядком, тобто на вимогу замовника та із застосуванням електронної системи закупівель».

Однак ані Закон, ані Порядок не встановлює жодних конкретних вимог до способу подання саме вимоги про продовження строку дії тендерної пропозиції. Крім того, електронна система закупівель не передбачає окремої опції для замовника подати учаснику / учасникам вимогу про продовження строку дії тендерних пропозицій.

З огляду на зазначене така вимога може бути направлена одним із способів: **офлайн у**

паперовому вигляді поштою або у вигляді електронного документа електронною поштою тощо.

Оскільки на етапі кваліфікації в учасників процедури закупівлі відсутня можливість завантажувати будь-які документи, крім виправлення невідповідностей протягом 24 годин, то залежно від прийнятого рішення останні мають можливість направити відповідь на вимогу замовника офлайн, наприклад, на електронну пошту чи на юридичну / фактичну адресу замовника.

Наостанок варто зазначити, що замовник може відхилити тендерну пропозицію саме учасника процедури закупівлі до моменту визначення його переможцем торгів та оприлюднення наміру укласти договір про закупівлю.

Із [прикладом вимоги замовника щодо продовження строку дії тендерної пропозиції та відповіді на неї](#) знайомтесь на порталі RADNUK.COM.UA у статтях «[Строк дії тендерної пропозиції та варіанти його продовження](#)» та «[Строк дії тендерної пропозиції та строк дії забезпечення тендерної пропозиції: як продовжувати та коли відхилити](#)».